

B&W Adviesnota

Onderwerp	Algemene vragen wijziging Omgevingsplan: opname vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen
Zaaknummer	
B&W datum	14 oktober 2025
Naam steller	Medewerker team Ruimtelijke Ontwikkeling
Teammanager	Teammanager team Ruimtelijke Ontwikkeling
Portefeuillehouder	Daan Janssen

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Daan Janssen op 8 september 2025

Openbaarheid

Ja, per direct.

Bevoegd orgaan

B en W

Ter kennisname aanbieden aan Commissie Wonen en Raad

Advies

In te stemmen met bijgevoegde beantwoording van de algemene vragen gesteld inzake de wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray: opname vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen en andere wijzigingen

Inleiding

Op 14 mei 2024 heeft de gemeenteraad besloten tot het opleggen van een voorbereidingsbesluit voor een spuitvrije zone van 50 meter rondom de bouwplannen Oostrum-Oost (fase 1) en Woningbouw Zompgraaf Oostrum alsmede de bestaande woningen. De houdbaarheid van dit besluit is 1,5 jaar. Binnen deze termijn moet er een wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray worden vastgesteld door de gemeenteraad, anders komt de voorbereidingsbescherming te vervallen. In lijn met het eerder genomen besluit is hiertoe de vervolgstap – het ontwerpbesluit voor de wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray – voorbereid en in de collegevergadering van 19 augustus jl. behandeld.

De wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray door de opname van een vergunningplicht voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen vormt een pilot. Naar aanleiding van de kennis die verkregen wordt uit deze pilot, het project Veilig en Gezond Venray en andere ontwikkelingen rondom dit onderwerp, zal er beoordeeld moeten worden hoe een langere termijn aanpak rondom het onderwerp gewasbeschermingsmiddelen gaat worden vormgegeven.

Beoogd resultaat

Het beantwoorden van de algemene vragen van 6 september 2025 inzake de wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray: opname vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen en andere wijzigingen

Argumenten

N.v.t.

Kantttekeningen of risico's

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Financiële gevolgen

N.v.t.

Vervolgtraject besluitvorming

N.v.t.

Evaluatie

N.v.t.

Bijlagen

- Beantwoording algemene vragen inzake de wijziging Omgevingsplan: opname vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen

Naslagwerk

N.v.t.

Ruimtelijke ontwikkeling
Raadhuisstraat 1
Postbus 500, 5800 AM Venray
Telefoon (0478) 52 33 33
Telefax (0478) 52 32 22
E-mail gemeente@venray.nl
Internet www.venray.nl
KvK-nummer 14132389

IBAN NL20 BNGH 028 5028 383 (belastingen)
IBAN NL11 BNGH 028 5008 757 (algemeen)
BIC BNGHNL2G

De heer Direks CDA Venray

Datum	14 oktober 2025	Behandeld door	Maud Godschalk
Ons kenmerk	Z25002032	Datum uw brief	--
Pagina	1 van 6	Uw kenmerk	--
Onderwerp	Algemene vragen inzake de wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray: opname vergunningplicht gewasbeschermingsmiddelen en andere wijzigingen		

Beste heer Direks,

Op 14 mei 2024 heeft de gemeenteraad besloten tot het opleggen van een voorbereidingsbesluit voor een strook van 50 meter rondom de bouwplannen Oostrum-Oost (fase 1) en Woningbouw Zompgraaf Oostrum. De houdbaarheid van dit besluit is 1,5 jaar. Binnen deze termijn moet er een wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray worden vastgesteld, anders komt de voorbereidingsbescherming te vervallen.

Dit voorbereidingsbesluit is ingezet als een pilot om te achterhalen wat de omgeving daarvan vindt, of er verzoeken worden gedaan tot nadeelcompensatie en in welke bedragen men dan moet denken bij een dergelijke beperking en om de houdbaarheid van de voornoemde woningbouwplannen te vergroten.

De stap om deze regels om te zetten naar een wijziging van het Omgevingsplan gemeente Venray is een vervolgstap op deze pilot.

Vanuit technische overwegingen zijn enkele andere wijziging ook meegenomen, zodat deze zijn weggewerkt, de duidelijkheid van het DSO vergroten en er geoefend kon worden met de plansoftware, aansluiting op de publicatieplatforms.

Onderstaande vragen zijn gesteld na de vrijgave van de kennisgeving dat deze wijziging in voorbereiding is en in dezelfde periode als de behandeling in het college van B&W van 19 augustus jl.. Het betreft de volgende vragen:

1. Is de voorgenomen wijziging unaniem door het college genomen?

Ja

2. Wanneer en welke stakeholders zijn schriftelijke geïnformeerd?

Alle perceeleigenaren binnen de strook waarvoor de vergunningplicht is opgelegd zijn schriftelijk geïnformeerd naar aanleiding van het nemen van het voorbereidingsbesluit. Het betreft 16 brieven.

Aanvullend is deze wijziging ook aangekondigd aan de partijen die beroep hebben ingesteld tegen de betreffende woningbouwplannen en hun advocaten tijdens de behandeling van deze beroepen op 8 juli 2025. Deze twee partijen omvatten samen 7 van de 16 brieven.

3. Bent u van mening, indien u een schriftelijke brief de deur uit doet en er geen reactie komt via het sprekersplein (vakantieperiode) er sprake is van een goede participatie?

Er is in 2024 gekozen voor een openbare behandeling van het voorbereidingsbesluit om zo de betrokkenen in de gelegenheid te stellen om in te spreken tegen dit besluit. Een van de grondeigenaren (een van de twee beroepspartijen die onder 2 is aangehaald) heeft hier destijds gebruik van gemaakt en zijn advocaat laten inspreken. De overige perceeleigenaren hebben om hun moverende redenen destijds geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. Wel zijn zij schriftelijk geïnformeerd over het besluit, wat dit voor hen betekent en welke mogelijkheden voor hen openstaan. In de tussenliggende periode heeft de andere beroepspartij een reactie door zijn advocaat laten opstellen en die is gevoegd bij de behandeling van het beroep tegen bestemmingsplan Oostrum-Oost. Geen van de andere grondeigenaren heeft zich gemeld of vragen gesteld. Kanttekening hierbij is wel dat enkele van deze grondeigenaren momenteel betrokken zijn bij het proces van grondverkoop ten behoeve van het woningbouwplan Oostrum-Oost fase 2. Daarnaast kan worden opgemerkt dat de toepassing van een uitgebreide voorbereidingsprocedure tevens kan worden gezien als een vorm van inspraak, oftewel participatie.

4. Waarom moet dit besluit worden genomen?

Het voorbereidingsbesluit van 14 mei 2024 verloopt na 1,5 jaar, zijnde halverwege november 2025. Het voorbereidingsbesluit is destijds als pilot ingestoken. Helaas hebben we in de tussenliggende periode niet alle gewenste kennis kunnen opdoen. Daarnaast zijn de beroepsprocedures voor de bestemmingsplannen Oostrum-Oost en Woningbouw Zompgraaf Oostrum nog niet afgerond.

5. Wordt het voorstel nog voorgelegd aan de gemeenteraad?

Ja, de kennisgeving kondigt een voornemen tot wijziging aan en het voorstel/besluit van het college van B&W van 19 augustus jl. ziet op de start van de procedure van een ontwerpwijziging. Dit ontwerpbesluit wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd en gedurende die periode kunnen er zienswijzen worden ingediend. Daarna zal het vaststellingsbesluit worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit zal naar verwachting de raadsvergadering van 9 december gaan betreffen.

6. Zijn er andere gemeente die ook een dergelijke besluit mbt vergunningplicht hebben genomen? Zo ja welke gemeente en wat zijn de ervaringen in die gemeente?

Ja en nee, er zijn gemeenten die onder de Wet ruimtelijke ordening spuitvrije zones hebben opgelegd. Dit zijn dan zones waarin geen chemische bestrijdingsmiddelen mogen worden gebruikt. De maatstaf was of er sprake is van een '*goede ruimtelijke ordening*' en met een spuitvrije zone van 50 meter werd de situatie aanvaardbaar geacht. Daarnaast behoorde het tot de mogelijkheden om met een locatie specifiek onderzoek de afstand te verkleinen.

In de tussentijd zijn de rekenmethodieken om de afstand te verkleinen allen ontoelaatbaar geacht, omdat deze rekenmethodieken bepaalde zaken onvoldoende in beeld brengen waaronder de effecten op de gezondheid voor zwangeren en ongeborenen en het gebruik van cocktails van gewasbeschermingsmiddelen.

Onder de Omgevingswet is de maatstaf gewijzigd naar een '*evenwichtige toedeling van functies aan locaties*' en is het toetsingskader verbreed met o.a. het aspect gezondheid. Hierdoor is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen een groter aandachtspunt geworden. In de basis betekent dit dat alle functies niet zonder meer naast elkaar kunnen liggen en er dus keuzes gemaakt moeten worden. Dit is een stap waarmee alle gemeenten worstelen. De meeste gemeentes kiezen op dit moment voor het vasthouden aan een afstand van 50 meter in afwachting van een afwegingskader waarmee van deze afstand kan worden afgeweken. Enkele gemeenten verbieden lelteelt en er zijn gemeenten onderzoek aan het doen naar mogelijkheden om bepaalde middelen te verbieden. Venray zou de eerste gemeente zijn die kiest voor het opleggen van een vergunningplicht waarmee van de gebruiker wordt gevraagd om te onderbouwen dat deze het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zou kunnen voortzetten.

7. Wat zijn de consequenties voor agrariërs die de gronden in gemeente Venray bewerken? Wat betekent dit qua administratieve belasting voor de betreffende ondernemers?

Het betreffende besluit ziet op een klein gebied. De consequentie van dit besluit zou zijn dat agrariërs binnen dit gebied een omgevingsvergunning nodig hebben voor het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Biologische middelen en mechanische bestrijding mogen onverminderd worden toegepast. Administratief betekent dit dat de agrariër voor die gronden een omgevingsvergunning moet aanvragen en daarbij een locatie specifiek onderzoek moet kunnen overleggen waaruit volgt dat de door hen beoogde wijze van gewasenteelt niet nadelig is voor de gezondheid van de omwonenden binnen een straal van 50 meter.

Zou de agrariër – na het verkrijgen van een omgevingsvergunning – willen wijzigen naar een andere vorm van teelt (bijv. van grasland naar wisselteelt of wisselteelt naar sierteelt) dan zou hier een nieuwe omgevingsvergunning voor nodig zijn die ziet op de gewijzigde manier van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Toezicht op het juiste gebruik van middelen ligt bij de NVWA en die vraagt al voor een registratie ten aanzien van gewassen, toegepaste middelen en frequentie in gebruik. Daarmee

vormen deze regels buiten de aanvraag voor een omgevingsvergunning geen aanvullende administratieve belasting.

8. Geldt dit besluit ook voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door particulieren?

Nee, de wetgeving ziet op bedrijfsmatig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Als gevolg hiervan kan het besluit en de motivering daarvan niet verder reiken en ziet het besluit dus ook enkel op het bedrijfsmatig gebruiken van gewasbeschermingsmiddelen.

9. Hoeveel ambtelijke inzet wordt verwacht bij het beoordelen van de vergunningsaanvragen?

Het besluitgebied is nu nog beperkt, mede ook omdat bepaalde zaken niet bekend zijn. Hoeveel tijd nodig is voor de beoordeling van een dergelijk aanvraag en welke vorm van expertise we nodig hebben is onderdeel van de pilot.

10. Op welke gronden (beoordelingscriteria) worden dergelijke vergunningsaanvragen beoordeeld? Wanneer wordt een vergunningsaanvraag afgewezen?

Uit artikel (nu nog) 5.6 van het ontwerpbesluit volgt dat een omgevingsvergunning voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen binnen 50 meter tot een gevoelige functie uitsluitend wordt verleend als door de aanvrager kan worden aangetoond dat bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden geborgd. Om dit te kunnen aantonen zal de aanvrager een locatie specifiek onderzoek moeten laten uitvoeren. In een dergelijk onderzoek wordt gekeken naar de ligging van een perceel, de overheersende windrichting, natuurlijke omstandigheden die ertoe kunnen leiden dat er geen sprake is van drift en de mogelijkheid tot nemen van eventuele drift reducerende maatregelen. Er dient in het onderzoek heel concreet moeten worden ingegaan op de concrete omstandigheden.

Een aanvraag die niet leidt tot de waarborging van een goed woon- en leefklimaat moet worden afgewezen.

11. Hoe vaak zou de ondernemer een dergelijke aanvraag in moeten dienen, is dit per gewasbeschermingshandeling, iedere jaar of 1 keer per 10 jaar? Kan een ondernemer verplicht worden via het omgevingsplan een dergelijke aanvraag in te dienen?

Het opnemen van een vergunningplicht is alleen toegestaan voor activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Aangezien het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen gevolg kan hebben voor de volksgezondheid, de aanwezigheid van vogels en insecten en de kwaliteit van bodem en water voldoet deze activiteit hieraan en is het toegestaan om hier als gemeente regels voor te stellen. Sterker nog het Rijk en provincies nemen het standpunt in dat regels voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen het beste lokaal kunnen worden genomen om zo waar mogelijk maatwerk toe te passen.

Aandachtspunt bij een vergunning is dat niet voor ieder gewas dezelfde gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast of dezelfde wijze van bespuiting. Je moet dus als agrariër weten op welke wijze je je gronden wilt gebruiken en welke middelen op deze wijze van teelt van toepassing zijn. En deze bedrijfsvoering kun je – in het kader van de vergunningsaanvraag – in beeld laten brengen in een locatie specifiek onderzoek. Wil je dan van teelt veranderen dan zou je opnieuw een omgevingsvergunning moeten aanvragen (zie ook antwoord bij vraag 7).

Specifiek voor het besluit, geldt dat hier al een vergunningplicht bestaat voor het wijzigen naar sierteelt en/of boomteelt, vanwege de effecten van deze vormen van agrarisch gebruik op het beekdal.

12. Kunnen agrariërs die landbouwgronden bewerken, die max bijv 50 meter zijn gelegen van een woning nog gewasbeschermingsmiddelen toepassen?

Dit is een lastige vraag aangezien de afstand van 50 meter namelijk ooit tot stand is gekomen door een belangafweging tussen een woonbestemming en een hoogstamfruitteler. In beroep werd een afstand van 50 aanvaardbaar geacht voor een goed woon- en leefklimaat. Dit betreft een wijze van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen waarbij men omhoog spuit en met middelen die inmiddels al verboden zijn. Deze redenatie zegt daarnaast niets over wat dit betekent voor de gezondheid van de omwonenden en het milieu. Dat was destijds ook geen onderdeel van de toetsing.

Uit onderzoeken (OBO1) komt een voorzichtig verband naar voren tussen bepaalde aandoeningen (Parkinson, alzheimer) bij mensen die langere tijd zijn blootgesteld aan gewasbeschermingsmiddelen. Dit verband wordt op dit moment nader onderzocht.

Daarnaast zijn er een hele rits aan chemische gewasbeschermingsmiddelen inmiddels niet meer toegestaan en zijn er ook veel ontwikkelingen op het gebied van innovatie (laser, camera's, spuit onder druk, e.d.) allen bedoelt om minder gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken en de kans op drift te verkleinen.

Het probleem is dat er op dit moment niet te motiveren is dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op een kortere afstand dan 50 meter niet schadelijk is voor de gezondheid.

13. Indien er op bepaalde percelen geen vergunning wordt afgegeven voor gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, wie draagt de financiële schade? Past dit binnen het normale ondernemersrisico? Kunnen ondernemers succesvol planschade bij de gemeente claimen?

Voor dit besluit zouden eventuele kosten in het kader van nadeelcompensatie vanwege de gebruiksbepierking voor rekening van de gemeente zijn. Er is ter voorbereiding op het voorbereidingsbesluit van 14 mei 2024 een nadeelrisicobeoordeling uitgevoerd. Deze kosten waren te overzien voor het kleine gebied waarop het voorbereidingsbesluit zag. In de tussentijd is de waarde van agrarische grond flink gaan fluctueren, waardoor we een taxateur hebben

verzocht een actualisatie te doen van deze risicobeoordeling. Deze is daar op dit moment nog mee bezig.

Wijzen wij in de toekomst meer spuitvrije zones aan, bijvoorbeeld rondom nieuwe woningbouwlocaties dan kunnen we dergelijke kosten ook afwentelen op de initiatiefnemer van die plannen. Doen we het uit eigen overweging, dan zijn de kosten ook voor de gemeente. Aandachtspunt hierbij is dat het Omgevingsplan gemeente Venray in 2032 in zijn geheel aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet voldoen. Dit geldt ook voor bestaande situaties.

In de procedure voor het ontvangen van een eventuele compensatie voor nadeel, wordt meegewogen of de gronden daadwerkelijk werden bespoten met gewasbeschermingsmiddelen (dus feitelijk gebruik) en waarom voor die gronden geen omgevingsvergunning zou kunnen worden verkregen.

14. Gaat dit besluit gelden voor alle gewasbeschermingsmiddelen (ook biologische/voedingsstoffen) of werkzame stoffen? Hoe wordt dit bepaald?

Dit besluit geldt voor alle chemische gewasbeschermingsmiddelen. Op termijn is er wellicht ruimte voor differentiatie naar werkzame stof of type gewas.

15. Worden criteria als, spuithoogte (bijv max 1,5 mtr), aanwezigheid haag, drift reducerende technieken etc meegenomen in de aanvraag?

Dit zijn inderdaad aspecten die onderdeel uitmaken van een locatie specifiek onderzoek.

Nog vragen?

Heeft u nog vragen? Voor vragen rondom deze procedure kunt u contact opnemen met Maud Godschalk van het team Ruimtelijke Ontwikkeling, telefoonnummer (0478) 523 3502 en e-mailadres maud.godschalk@venray.nl.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de secretaris,

M.C. Uitdehaag

E.G.J. Voorn